СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXXI. | Число 55. | Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 7. марта, 1923. | VOL. XXXI. | No. 55. | Jersey City, N. J., Wednesday, March 7, 1923. | THREE CENTS

ПРЕЗИДЕНТ ПОЧИНАЄ КАМПАНІЮ ЗА УЧАСТЮ АМЕРИКИ В СВІТОВІМ СУДІ

ВАШИНҐТОН, 5. марта. — Президент Гардинг дав опублікувати листа, якого він написав до заступника судійського стейтового губернатора Блума, а в котрім він ще раз заявляється за приступленем Злучених Держав на правах повноправного члена до світового суду при Лізі Народів.

Притокою для писання листа було повідомлене президента віцегубернатором про головою стейтової легіслятури про ухвалену нею резолюцію, закликаючу Злучені Держави до участи в міжнароднім суді при Лізі Народів та вихваляючу президента за дивільну відвагу, з якою він підняв боротьбу за сею участю. Дякуючи за вислови одобрення, президент Гардинг підчеркує, що програма та цілі міжнародного суду при Лізі Народів згоджується з ідеалами американського народа та що участь Злучених Держав в сьому суді становитиме важний крок вперед в принятю на себе міждержавних зобовязань. Така участь Злучених Держав, на думку президента булаби підходячою захохотою других народів полагоджувати свої справи мирною дорогою. Роблячи таку пропозицію, теперішній уряд хоче дати вислів стремлінню Американців до закінчення збройних конфліктів та полагоджування непорозумінь через злагоди. В той спосіб Америка причиниласбся до усталеня засади, що право є вище над силу. Тому президент Гардинг є певний, що американський народ підопре його пропозицію.

Лист президента Гардинга, а спеціально його опублікованне вважають указом, що президент думає почати серед суспільности ширшу агітацію за своїм проектом.

ЩЕ ОДНО ПИТАННЄ МІҐРАЦІЙНОГО ЗАКОНА

ВАШИНҐТОН, 5. марта. — Найвисший Суд Злучених Держав має розбирати сими днями імміґраційний закон, щоби переконатися, чи виключенне священників та проповідників з числення їх в квоту, дозволену для кождого краю, відноситься також до їх жінок та дітий, чи виключно до самих священників.

Питанне се приходить під розбір, бо до Злучених Держав приїхала недавно родина одного проповідника, а імміґраційний уряд задержав її, поки Найвисший Суд не розгляне справи.

ПРОПОВІДНИКИ ХОЧУТЬ ПОМАГАТИ ПРОГИБІЦІЙНИМ АГЕНТАМ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, 5. марта. — Методійскі проповідники сього міста зобовязавшися купити два автомобілі для вжитку прогибіційних агентів при відкриванню фабрик та пачкарів горівки.

Проповідники зробили се на наріканє агентів, що уряд не дозваляє їм ані купувати урядові авта ані наймати їх в разі потреби.

НАСЛІДКИ ПРОГИБІЦІЇ: КОЖДИЙ ДИМ ГОРАДНЯ

ПИТСБУРҐ, Па., 5. марта. — Невеличке місточко Рентон довідалося від одного Стенлі Марома, що до нього приїздяжають на ревізію агенти прогибіційного уряду. Марон бачив агентів ще далеко за містом, і всівши на конаднього мула, пігнав в місто упередити міщан про наближаючуся ревізію. Мешканці місточка сейчас винесли на вудиці бочки, бутлі, горшки та всяке друге начинне, повне найрізнійшого рода домашних виробів. Все те спущено на дорогу. Коли агенти наспіли до міста, вони чули страшний сміл, бачили, що в кождім домі варять якийсь алькоголічний напиток, але їх ревізії не дали їм висліду, якого вони бажали. При найлішій волі арештували 6 люда та сконфісковано 25 галонів горівки та три належито построєні домашні горалні.

НАСЕЛЕННЄ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ ВЖЕ НЕ РОЗМНОЖУЄТЬСЯ ТАК, ЯК ДАВНІШЕ

ВАШИНҐТОН, 5. марта. — Уряд конскрипції (цензусу, переписи) видав тимчасові обрахунки з приросту населення Злучених Держав за 9 місяців 1922. року. Виходить з тих обчислень, що населенне Злучених Держав не збільшається так скоро, як давнійше, бо з одного боку число уродин зменчується, з другого число смертий зростає.

За чих 9 перших місяців 1922. року пересічна смертельність в Злучених Державах виносила 117 на кождих 10,000 душ населення, тоді як в 1921. році, приміром, вона виносила 116 на те саме число. Число знов уродин виносило на кождих 10,000 душ в 1922. році 228, тоді як попереднього року виносило 250.

НОВЕ ПОСУНЯННЄ В СПРАВІ САККО ТА ВАНСЕТТІ

ДЕДГЕМ, Массачузетс, 5. марта. — Стейтовий найвисший суд визначив на найблизчу пятницю переслухання в справі нової розправи для Ніколя Сакко та Бартоломея Ванседті, двох італійских анархістів, котрих три роки тому засуджено за смерть за вбитте касієра та його сторожа в Савт Брейнтрі; суд має розібрати, чи треба нової розправи, бо обжалованні кажуть, що їх засуджено не тому, що вони справді винували, але тому, що вони брали участь в радикальній агітації.

Щоби прискорити суд до розбирання їх закиду, обжалованні 18 днів тому вийшли на голодівку. Від тоді вони не приймали ніякої їди, хоча вади лють полостаток.

Здається, що ще більший вплив як голодівка засуджених мали на прискіпленне суду протести заграничних соціялістичних та комуністичних організацій.

ЧИСЛО МАЛОЛІТНИХ ПЕРЕСТУПНИКІВ ЗМЕНЧУЄТЬСЯ

ОЛБАНІ, Нью Йорк, 5. марта. — „Стейтова рада человіколюбних інституцій" оголошує свої розрахунки, що число малолітних проступників в стейті зменчується. Рада підносить поширенне руху за навчанєм хорих дітий в спеціальних класах.

ДОЗБИРАЙМО ФОНД

Негайної Допомоги Рідному Краєви

до суми $30,000!

Вже не богато бракує. Всі громади як подбають як слід, то в недалекому часі збірка буде довершена і перевершена.

Українські громади і товариства:—

Допильнуйте сього найважнійшого тепер діла, аби скоро американські Українці могли повідомити рідний край, що їх сим разом помочі для його боротьби увінчалась успіхом!

ДЕПОРТАЦІЯ ВІРМЕН ЗАКОННА В УСІХ СПРАВАХ „ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ"

В Федеральнім суді в Нью Йорку розбирано цікаве питанє про права імміґрантів. Кілька днів тому назад імміґраційний уряд выслав був назад до Константинополя цілу громаду Вірмен, які втекли були до Злучених Держав перед навалою турецького війска. Імміґраційний уряд передержав їх був досить довгий час, бо в конгресі внесено було внесенне, аби Вірменам допустити помимо імміґраційного закона. Коли імміґраційний комітет палати послів відкинув проект, імміґраційні власти сейчас казала відослати Вірмен до їх місця виїзду, себто до Константинополя. Надармо адвокати імміґрантів пробували добитися права осідку для Вірмен на тій основі, що в той спосіб вірменських вікачів віддасться в руки їх ворогів. Хоча адвокат Вірмен зявився перед імміґраційним комісенером нюйорського порту з приказом від суду задержатися з відсилкою імміґрантів, поки справа не буде остаточно судом вирішена, комісенер не захотів задержати вже випливаючий з порту корабель, і Вірмен таки повезли до Европи. Адвокат Вірмен далі позивав справу, добиваючися від суду рішення, що вітікачі з Туреччини Вірмени не підлягають обмеженням імміґраційного закона, бо вони є втікачами перед релігійним та національним переслідуванєм, яким присуґує право азилю (притулювища) в Злучених Державах без огляду на імміґраційні закони, обмежуючі число імміґрантів.

Суд станув, однак, на другім становищи. Він признав депортацію Вірмен правною, бо імміґраційний закон не признає вийму для релігійно та національно переслідуваних людий. Не помогло, що адвокати поклікувалися на американську традицію давати захорону для переслідуваних.

Рішенне суду має велике значінне для імміґрантів других переслідуваних народів.

УКРАЇНСЬКІ ПУБЛІЦИСТИ І ПИСМЕННИКИ В КАНАДІ

Дня 23 лютого с. р. відбулися в Вінніпеґу збори українських публіцистів і письменників, щоб нарадитися над заложенєм своєї організації. Після основного реферату в тій справі д-ра О. Назарука і цитрочої над ним дискусії ухвалено приступити до діла. Вибрано тимчасовий комітет, в якого склад увійшли: пп. З. Вичинський, О. Г. Гикавий і Ап. Новак. Сей комітет має занятися скликанєм конвенції в тій цілі і приготованєм начерку статута.

ДЕПОРТАЦІЯ ВІРМЕН ЗАКОННА В УСІХ СПРАВАХ „ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ"

В Федеральнім суді в Нью Йорку розбирано цікаве питанє про права імміґрантів. Кілька днів тому назад імміґраційний уряд выслав був назад до Константинополя цілу громаду Вірмен, які втекли були до Злучених Держав перед навалою турецького війска. Імміґраційний уряд передержав їх був досить довгий час, бо в конгресі внесено було внесенне, аби Вірменам допустити помимо імміґраційного закона. Коли імміґраційний комітет палати послів відкинув проект, імміґраційні власти сейчас казала відослати Вірмен до їх місця виїзду, себто до Константинополя. Надармо адвокати імміґрантів пробували добитися права осідку для Вірмен на тій основі, що в той спосіб вірменських вікачів віддасться в руки їх ворогів. Хоча адвокат Вірмен зявився перед імміґраційним комісенером нюйорського порту з приказом від суду задержатися з відсилкою імміґрантів, поки справа не буде остаточно судом вирішена, комісенер не захотів задержати вже випливаючий з порту корабель, і Вірмен таки повезли до Европи. Адвокат Вірмен далі позивав справу, добиваючися від суду рішення, що вітікачі з Туреччини Вірмени не підлягають обмеженням імміґраційного закона, бо вони є втікачами перед релігійним та національним переслідуванєм, яким присуґує право азилю (притулювища) в Злучених Державах без огляду на імміґраційні закони, обмежуючі число імміґрантів.

Суд станув, однак, на другім становищи. Він признав депортацію Вірмен правною, бо імміґраційний закон не признає вийму для релігійно та національно переслідуваних людий. Не помогло, що адвокати поклікувалися на американську традицію давати захорону для переслідуваних.

Рішенне суду має велике значінне для імміґрантів других переслідуваних народів.

УКРАЇНСЬКІ ПУБЛІЦИСТИ І ПИСМЕННИКИ В КАНАДІ

Дня 23 лютого с. р. відбулися в Вінніпеґу збори українських публіцистів і письменників, щоб нарадитися над заложенєм своєї організації. Після основного реферату в тій справі д-ра О. Назарука і цитрочої над ним дискусії ухвалено приступити до діла. Вибрано тимчасовий комітет, в якого склад увійшли: пп. З. Вичинський, О. Г. Гикавий і Ап. Новак. Сей комітет має занятися скликанєм конвенції в тій цілі і приготованєм начерку статута.

ОДИНАДЦЯТЬ МІЛІОНІВ АВТОМОБІЛІВ В ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ

11,025.377 автомобілів (пасажирських моторових возів) було в кінци минулого року в ужитку в Злучених Державах. У всіх прочих краях та частях світа налічено в той сам час лише 1.833.406 автомобілів, а-бо-ж іншими словами, з кождих семи „машин", які є на світі, шість товчеться по вуднях та дорогах Америки. В порівнанню з поверх одинадцяти міліонами американських автомобілів Канада мала їх 473,263, Англія 353,271, Франція 201,404, Німеччина 82,505, всі инші край то менше.

До того в Америці є ще 1.331.996 тягарових моторових возів („троків"). Та тут різниця з прочими краями, які разом мають 431.379 „троків" вже не така велика. Особливо в европейських краях для транспорту товару уживають що раз більше моторових возів. Врешті за границею уживають більше моторових біциклів на двох колесах, з бічним візком або без його. В Злучених Державах налічено їх лише 210,000 супроти 683,627 в инших краях. В Европі вони як богато дешевші заміняють пасажирські автомобілі.

Одначе та перевага Америки в моторовій транспортації хоч і лишиться ще на довгі літа, повинна зменшитися до деякої міри вже в близькій будучности. Автомобільна промисловість почала послідними часами дуже скоро розвиватися в Канаді і в Англії, а окрім того дуже раптово зростає експорт американських автомобілів за границю; в послідним році в порівнанню з попереднім він збільшився о сто процент.

ЧЕРЕЗ ГАЗ

В пятницю згинуло через світлний газ четверо людий. Дві жінки поповнили самовбійство при помочі газу, а двоє дітий померло через припадкове газове отроєнє.

ЗЄДИНЕННЯ ПАРТІЙ НА ПІДКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ

Чеська преса подає інформацій про спілку партій на Прикарпатській Руси, в якої склад увійшли партія хліборобів (Брацтайко, Волошин) так названа партія Бескида та партія аграристів. Ся спілука має на меті консолідувати українські елементи на основі чеської державности проти групи Гагатка та д-ра Камінського, які поширають опозицію елементів мадярофільських проти чеської влади.

ЯКИХ ЗМІН В РОСІЇ ДОМАГАЮТЬСЯ ВІД БОЛЬШЕВИКІВ РОСІЙСЬКІ УМІРКОВАНІ ПАРТІЇ?

ПАРИЖ, 5. марта. — В тутешніх політичних кругах тепер зачинають богато говорити про пляновані реформи в Росії.

Тутешній російський амбасадор з часу Керенського, Василь Маклаков, заявив, що всі російські партії готові взяти участь у відбудові Росії, якщо большевики згодяться на реформи.

Василь Маклаков є одним з провідників російської „кадетської" (конституційно-демократичної) партії і представив умови, на яких „кадети" згодились би вернутись із заграниці до Росії та взяти участь у відбудові Росії. Він заявив:

„Коли московське (большевицьке) правительство перестане правити при помочі самої тільки комуністичної партії; коли воно признає приватну власність за основу економічного ладу; і признає істнованне громадянских і політичних прав усіх горожан; та запоручить участь у правлінню представників других партій і всіх суспільних кляс, лише тоді можлива буде відбудова Росії.

„Як та зміна прийде, так усі Росіяни, що тепер живуть до чужих країв, без огляду на партійну приналежність, забудуть свої ріжниці і посвятяться усею душею для відбудови краю.

„Через ті зміни не треба конче касувати советського ладу Совет може остатись і надалі яко основа російської політичної будівлі. Совет буде тільки змінений новим способом виборів, які будуть запоручені свободним і рівним виборчим правом. Також імовірно ще якийсь час удержиться советська система, на підставі якої будеться скликувати конгрес представників місцевих советів.

„В російській комуністичній партії вже є елементи, котрі заявляються за такими реформами. На ділі, ті елементи вже мають лисельну перевагу, але вони ще не опанували партії. Вони мусять скинути радикальну меньшість, котра ще мріє про світову революцію і спинює відродженне Росії. Са зміна може статись аж по внутрішній боротьбі в середині російської комуністичної партії і по побіді умірковаиого табора".

Справою перемін в Росії дуже зацікавилися французькі урядові круги, а також преса і все громадянство, яке пятнає на своє правительство, аби довело до якого порозуміння з Росією і забезпечило російські бонди, які вони купили і держать ще сперед війни.

Французькі селяни і робітники мають велику скількість російських бондів, яких у Франції випущена на суму 30 міліярдів (biliouls) золотих франків і вже з того погляду реформи в Росії і порозуміне з нею се життєве питанне Франції.

ФРАНЦУСЬКІ НАЇЗНИКИ СТРІЛЯЮТЬ НІМЕЦЬКИХ РОБІТНИКІВ

ДЮССЕЛЬДОРФ, Німеччина, 5. марта. — Вчера убила французька патруля у Вестеголц одного німецького робітника на залізничуму шляху.

Патруля каже, що він хотів нарушити зелізничий шлях.

НІМЕЦЬКИЙ КАНЦЛЕР І СПРАВА ФРАНЦУСЬКОГО НАЇЗДУ НА РУРЩИНУ

БЕРЛІН, 5. марта. — Завтра має німецький канцлер (премієр) Куно виголосити промову з приводу французького наїзду на Рурщину.

Німецькі націоналістичні загорільці заповідають, що він проголосить зірванне дипломатичних зносин з Францією, але в ліпше поінформованих кругах заявляють, що він ще так далеко не посунеться, бо вважає, що відносини і так доволі напружені і не треба їх ще далі напружувати.

ЛИПСЬКИЙ ЯРМАРОК

ЛИПСК, Німеччина, 5. марта. — Нині тут отворено весняний ярмарок. Прибуло 100,000 душ. Виставників на ярмарку є 14,000, а в сьому 700 з чужих країв.

100 ПАРИЖАН ХОЧЕ ПРОДАТИ ДОМИ НА АМЕРИКАНСЬКУ АМБАСАДУ

ПАРИЖ, 5. марта. — Відомість, що президент Гардинг підписав ухвалу Конґресу, якою призначено $300,000 на купно дому для американської амбасади в Парижі, викликала цілу повінь зголовень з пропозиційною продажі дому.

Досі американський амбасадор Майрон Т. Геррик одержав уже 100 зголошень.

МІЛЬРАН МАЄ ІХАТИ ДО ІТАЛІЙСЬКОГО КОРОЛЯ

ПАРИЖ, 5. марта. — Тутешні часописі вишукують що президент французької республики Александер Мільран має найдром виїхати до Риму в гостину до італійського короля.

ЛЕНІН ПРО СВІТОВУ РЕВОЛЮЦІЮ

МОСКВА, 5. марта. — Микола Ленін помістив довгу свою статтю в тутешньому большевицькому дневнику „Правда", в якій пише, що світова революція є світовою конечностю, але вона ще не доспіла і пора ще на неї не прийшла. Треба ще пождати, пише він, поки просвіта не підчеркеться в Індії і в Китаю і ті два великі народи не будуть також приготовані до світової революції.

УКРАЇНЦІ В ГОСТЯХ У ПРЕЗ. МАСАРИКА

ПРАҐА, 16. лютого. (Укрпрес). — 8-го та 15-го лютого на раз до Президента Чесько-словацької Республики запрошено було голову Українського Громадського Комітету, п. М. Шаповала, заступника голови д. Н. Григоріева, ректора Українського Вільного Університету проф. др. С. Дністрянського і проректора д-ра О. Колессу та инших членів Укр. Ґром. Комітету і професорів Університету.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: ПЕРЕДПЛАТА.
Three cents the copy. Поодиноке число-три центи.
One year ..... $ 7.00 На рік ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75 На пів року ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00 На три місяці ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates. В Джерзи Сіті і заграницю.
One year ..... $10.00 На рік $10.00
Six months ..... $ 5.00 На пів року ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75 На три місяці ..... $ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свобода" 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.

Ва оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПРОТЕСТ ПРЕЗ. ПЕТРУШЕВИЧА ПРОТИ ПОЛЬСЬКОЇ РЕКРУТАЦІЇ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

ПРЕЗИДІЯ
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ
СХІДНЬОЇ ГАЛИЧИНИ

предкладає нові факти про тяжкі наруження польського війська у Східній Галичині при нагоді насильної рекрутації.

ДО ВИСОКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ АМБАСАДОРІВ В ПАРИЖІ.

Головних Аліянтських Держав Антанти яко правних суверенів Східної Галичини.

В останніх днях донесено Українській Аациональній Раді про тяжкі надужиття, яких допускається польське військо в повіті Стрий, у Східній Галичині, щоби присилувати українське населенне до військової служби в польській армії.

Зокрема, польське військо відбуває карні експедиції в громадах: Лисятичі, Добряни, Ходовичі, Кавчий Кут, Стриганці, Угерсько та інших в повіті Стрий.

Такі польські карні експедиції були при примусовій конскрипції, при примусовім стяганню польської данини. при примусових виборах до польського сойму, а тепер гуляють ті експедиції при насильній рацоі до польського війска.

З того поступования виказуєтьсл, що польське правительство постійно вживає військових карних експедицій, щоби примушувати українське населенне у Східній Галичині до таких чинитьб, які Польщі правно не належаться.

Ті військові експедиції відбуваються таким способом, що до українських громад заїздить польська кінnота, загоняе коні до стодоли, а не до стайні; дае коням збіже, а не пашу, — та забирає громадi свині, дріб і всяку поживу, а кромі того ще накладае контрибуцію.

Також польська експедиція страшно побивае людий, а в громадi Лисятичі прострілено господаря Федя Томіцького без ніякої причини.

Українське населенне, яке зносить ті тяжкі переслідуванія в тім переконанню, що польському правительству яко тимчасовому окупантови Східної Галичини не прислугує тут право рекрутації, та що представники головних аліянтських держав виступлять проти таких безправств.

А коли польська окупаційна влада заборонює пресі подавати отсі факти збиткування над безборонним українським населением до прилюдної відомости, та ще офіціально заявляе, мовби рекрутація у Східній Галичині відбулась „добровільно" і „нормально", то Українська Національна Рада Східної Галичини тим більше обовязана ті факти тяжких надужить подавати до відома представників головних аліянтських держав яко правних суверенів і просити їх о виданне конечних розпорядків.

З отсих причин ще раз просимо Високу Конференцію Амбасадорів, щоби в можливо найскоршому часі: заборонила польському правительству переводити примусову рекрутацію у Східній Галичині.

Відень, 5. лютого, 1923.

Др. Евген Петрушевич в. р.
Президент Української Національної Ради Східної Галичини.

РЕЗОЛЮЦІЯ В СПРАВІ ГАЛИЧИНИ І БУКОВИНИ ВКАНАДІЙСЬКІМ ПАРЛЯМЕНТІ.

Мілтон Н. Кембел, прогресивний посол до парляменту в Оттаві з округа Мекензі (Йорктон-Канора), повідомляе, що 16. лютого с. р. була поставлена в парляменті на дневний порядок його резолюція (ч. 13), внесена ще 2. лютого, в справі Галичини і Буковини.

Слідуючий є текст резолюції.

Whereas East Galicia and Northern Bukovina were constituted on November 9, 1918, as an independent state under the name of Western Ukrainian Republic;

And whereas the integrity of this state is guaranteed by the League of Nations, of Which League Canada is a member;

Therefore be it resolved that this House urge upon the Government the desirability of making representations through its accredited representatives, to the Council of the League of Nations, the necessity of early, complete and final settlement of the Ukrainian question.

В перекладі се звучить:

„Тому що Східна Галичина і Північна Буковина звязалися 9. падолиста, 1918, у незалежну державу під назвою Західно-Укріанської Республіки;

„І тому, що незайманість сеї держави гарантуе Ліга Народів, а в тій Лізі Канада є членом;

„Тому нехай буде постановлено, що ся Палата звертае правительству увагу на потребу порозуменя через своїх акредитованих представників в Раді Ліги Народів вияснень про конечність скорого, повного і остаточного полагодженя українського питання.

СВЯТО 22. СІЧНЯ НА ЕМІГРАЦІЇ.

(Від власного кореспондента).

„Від нині Українська Народня Республика стае самостійною, не від кого незалежною вільною, суверенною Державою Українського Народу".

Сими словами проголосила Українська Центральна Рада в своїм четвертім универсалі з 22 січня 1918 р. державну незалежність України.

Через рік, 22 січня 1919 р., відбулося на Софійській площі в Київі нове українське державне свято: **свято державного з'єднення всіх українських земель.** На основі ухвали Української Національної Ради з 3 січня 1919 р. українські земли бувшої Австро-Угорщини приступчлися до Української Народньої Республики. Се державне з'єднение українських земель проголошувала Директорія Української Народньої Республики в універсалі з 22 січня 1919 р. отсими словами:

„Від нині во едино зливаються століттями відірвані одна від одної частини единої України. Західно-Українська Народня Республика (Галичина, Буковина й Угорська Русь) і Наддніпрянська Велика Україна. Здійснилися віковічні мрії, якими жили і за які вимирали кращі сини України. Від нині є едина, незалежна Українська Народня Республика. Від нині український нарід, увільнений могучим поривом своїх власних сил, має тепер змогу з'єднити всі змагання своїх синів для утворення нероздільної, незалежної української держави на добро і щастя робочого народу".

Так той сам день 22 січня нагадуе нам що року дві великі події в історії нової української державности: **проголошенне державної незалежности і держ'авного з'єднення України.**

* * *

Не так склалося, як ждалося.

Те, що тоді було живою дійсністю, стало спомином минувшости і ідеалом будучности.

В боротьбі за державну незалежність і державне з'єднение Україна знов улягла ворожій перемозі.

Українські землі поділені між чотири чужі держави.

В Київі, серці цілої України, і Львові, кріпости західно-українських земель, панують два найтяжші історичні вороги української державности. Москва і Польща.

Ті, що 22 січня 1918 р. в імени українського народу проголошували державну незалежність України і 22 січня 1919 р. в його імени проголошували державне з'єднение українських земель, скитаються на чужині.

* * *

Коли-б нині були дійсністю слова универсалу Директорії: **„від нині є едина, незалежна Українська Народня Республика"**, — як святочно обходили би ми свято 22 січня!

Та на скільки більшим святом повинно бути свято 22 січня для скитальців, що втратили рай державної незалежности рідного краю, що живуть тільки спомином минувшости і ідеалом будучности, що мають очи звернені на утрачений рай, який тріба відзискати важкою боротьбою, може боротьбою не тільки теперішніх але грядущих поколінь.

А такими скитальцями є ми всі: і ті, що стогнуть у рідним краю під ворожим ярмом, і ті, що скитаються на чужині.

Яким великим святом повинно для нас бути свято 22 січня!

Повинно бути!

А дійсність?

Не говорю про рідний край. Ані в Київі ані у Львові ворог не позволить на гідне святкуванне сього свята.

Але на еміграції є повна змога святкувати свято 22 січня так, щоби дати повний вислів всему сумови нашої душі по втраченім раю і всім бажанням відзискати втрачений рай.

І що-ж ми бачимо?

В Відні українська політична еміграція не могла з'єднитися для спільного обходу свята 22 січня, бо галицький еміграції не подобалося те, що уряд Головного Отамана Петлюри видав урядові заклик святкувати свято 22 січня. Не входжу в подробиці, які зрештою з заяв галицьких організацій в „Українськім Прапорі" не є ясні не беруся оцінювати, хто винен.

Але стверджую гірку, сумну і для української державної думки дуже небезпечну дійсність. Заявляємо, що нашим змаганнем, за яке „душу тіло ми положим", є Українська Держава, яка мусить обнимати всі українські землі, — і не можемо, придніпрянці й Галичани, з'єднитися на одну хвилю, для спільного відсвяткування роковин проголошення державної незалежности і державного з'єдиненне України, для спільного суму за утраченим раем і для спільного скріпленя серця в боротьбі, щоб утрачений рай відзискати!

А рівночасно який тон відчуженя в заяві галицьких організацій, який поділ на Придніпрянців і Галичан, — до того, що говориться про окремі державні свята Придніпрянщини й Галичини та про Українців „без огляду на їх державну (себто Придніпрянську або Галицьку) приналежність".

Поділили нас ворожі обставини і коли їх переборемо, то буде тільки одна Українська Держава і одна українська державна приналежність. І чи не можна забути про той поділ, хоч при святкуванню тих історичних хвиль, коли ми були вільні і неподілені?!

А в Празі?

Тут мали ми скромне свято, устроене українською національною молодю. себто одною групою української молоді. Правди. ся група обединяе і Придніпрянців і Галичан, але тільке одного напрямку. А де всі инші напрямки? Чому не можна було уворити для сього свята обединаного комітету всіх організацій, всіх напрямків? І чому на святі більшість української іміграції свитила неприсутністю? Правда, инші гурти збираються обходити свої свята. Але се не змінае справи.

Словом. замість обединення всіх, хто вважае своїм ідеалом незалежну Українську Державу на всіх українських землях, хоч на сей один день, хоч на сю одну хвилю, в якій душі скитальців піднялися би до ідеалу Незалежної З'єдиненої України, — буденна розтіч на гурти й гуртки.

Так виглядае сьогорічне свято 22 січня в двох найбільших центрах української політичної еміграції.

Як буде за рік?

Обовязком кождого з нас всіми силами працювати проти того розбиття на щораз більше гуртків, яке не дае нам обединитися навіть у **найбільше свято!**

Прага. 24. січня 1923.

Д-р Михайло Лозинський.

ПРИКЛАДИ ГІДНІ НАСЛІДУВАННЯ

На „Рідну Школу" в Галичині прислали: „Культурно-просвітний Кружок" українського військового табора в Йозефові 808.830 мп. Стрілецтво У. Г. А. Пардубицьв 340 кор. чеських. Група української національної молоді і тов. „Січ" в Празі 1.-654 кор. чеських. Д-р Волод. Пежанський в Ужгороді зб. жертв 1,000,000 мп. Іван Колодрубець зб. жертва 100 кор. чеських. Кружок українських жінок в Шікаго 100 амер. дол. „Свобода" в Джерзи Сіті (збірна жертва) 3,616.000 мп. П. Н. Юречків в Торонто 550,000 мп. З краю зложили: П. Л. Бачинський директор гімн. в Луці 15,000 мп. в річницю обняття управи гімназії. яко надзвичайний даток. О. декан Стєсловський 5,000 мп. непринятя за хрестини від П. Івана Завадовича. Вп. Жертводавцям складаемо щиру подяку.

Головна Управа У. П. Т. у Львові.

БРАНКА В РОГАТИНЩИНІ

Від Редакції. Подаемо першу частину матеріялів до ходу бранки в Рогатинщині. В дописах подано не тільки факти грабіжей, карної експедиції, а й свідків кождого факту. Імена свідків пропускаемо, ограничуемося тільки до подання самих фактів.

Лучинці.

Дня 11. січня 1923 р. прийшла до села 9. сотня волинського полку ч. 60 і жандармерія, стягнена з 4-ох поступників. Окружили село зі всіх сторін та почали забирати „добровольців" до польської армії. Жандармія перешукали всі домівства в селі за рекрутами, а при тім рабували в жахливий спосіб. Забирали, що попало під руки. І так забрали у: 1) Федя Іванцева — тільну корову, зарізали частину мяса зіставили на обід для війска а решту відіслали — до Рогатина.

2) У Насті Пігайної зГаріали корову.

3) У степана Татиби — зарізали годовану свиню, а коли його жена упімнулася, поліція побила її.

4) У Гриця Федя — зарізали свиню, а його самого побили.

5) У Маслія Степана — забрали свиню, 100 кг. вівса і 7 курей.

6) У Сливки Дмитра — 100 кг. вівса..

Хто не позвався себе рабувати, того били і жандарми і військо. І так побили до безтями Федя Мацалюка. У родини побирових забрали по одній штуці худоби. Ту самy худобу мусіли пошкодовані годувати, а в додатку платити за удержання до каси по 5000 мп. від штуки. За увесь час пробування в нашому селі карної експедиції, мусів кождий громадянин давати кождого дня по одному хлібови і по 3 кг. гороху або крупи.

Такий рабунок тривав від 11. до 17. січня 1923 р., а при відїзді зі села наложили на село контрибуцію в сумі 100.000 мп.

Найбільше рабувала сама жандармерія і видно, що частина того рабунку мусіла припасти їй за „спренжистосьць" в службі, бо майже всі жандарми були підчас тих оргій пяні.

Вербилівці.

В ночі з 31. на1. січня с. р. прийшло в село 5-ох жандармів рогатинського поступерунку, та почали збирати „рекрутів-добровольців". Впали до хати Теодора Курця та забрали його до війска тільки в сорочці. І його і його жену тяжко побили. Населення села, думаючи, що то впали до села грабіжники, наробили в селі крику, а громада жінок звернулася до жандармів з криком: „ви бандити, рабівники, коли маете право брати рекрутів то приходіть днем, не як злодії ночію" і т. д. Жандарми покинули „добровольців", а звернули всю злість проти жінок і побили Доську Іваськевичу жінку Романа (зловлений „добровольець" втік). — Така було бранка „добровольців". В два тижні після того, карна експедиція 60. полку (волинського) піхоти, яка в селі кватеруе від жовтня 1922 р., дістала приказ, порабувати село. І Волиняки сповнили приказ. Забрали:

1) У Теодора Біловуса — годовану свиню, пів кірця пшеничної муки, 100 кг. вівса, щітку до чобіт і черевик і 3,000 мп.

2) У Василя Матвієва — 2 куркі.

3) У Василя Дзерп — 50 кг. гороху.

4) У Анни Грицинин — 200 кг. вівса, 30 кг. муки, 4 куркі, пів літри масла, 10 яець, свічку і 4 бохонці хліба.

5) У Івана Іваськевича — 80 кг. ячменю, 50 кг. проса, 6 кур, лямпу, зеркальце, ніж і свічку.

6) У Теодора Курця — 30 кг. гороху, 2 вінки цибулі, 2 куркі.

7) У Андрія Гоя — 100 кг. бараболь, 10 кг. муки, 2 бохонці хліба.

8) У Івана Гоя — 100 кг. вики, 25. кг. житної муки.

9) — У Кості Гоя — 4 кг. цибулі.

10) У Степана Матвієва — 100 кг. вівса, 6 курок, 3 кг. соли, 1 хліб, горнятко і 3 вилок.

11) У Максима Челядина — качку і 2 хліби.

12) У Миколи Челянида — годовану свиню, 6 кірців бараболь, 2 кірці вівса.

13) У Ілька Іваськевича — теля, 40 кг. проса, 35 кг. сімя, 30 кг. ячмінних круп.

14) У Івана Іваськевича с. Ілька, 45 кг. муки.

15) У о. Степана Городецького підчас його неприсутности — бугая вартости 1,500,000 п. марок.

На запитанне селян місцевих у старшини військових, чому забирають річи їм непотрібні — відповідали військові старшини: — „що сен жолнежові подоба — то може брать".

Бабинці.

В середу, дня 17. січня 1923 р. прийшла 9. сотня 60. п. п. Жовнірів породіловано переважно по тих хатах, з яких хлопці не ставилися до бранки. Тілько порозмішувано жовнірів по кватирах, розпочали вони грабити людей. Богатьох побито й називано „послідними словами. І так:

1) Михайлови Лескову — до хати поставлено 10 жовнірів. По полудни десь коло 2-ої години прийшло 13 жовнірів і стало перешукувати в хаті, в коморі та в господарських будинках. Забрано 50 кг. пшеничної муки, 4 бохонці хліба, 17 курок, 80 кг. гороху, 70 кг. вівса, 80 кг. гречки.

2) До Бабія Петра — впало до хати 12 жовнірів. Забрано 100 кг. вівса, 50 кг. житної муки, 6 курок, кусок сала.

3) Андрійців Ілько — впало 13 жовнірів і забрали: ялівку вартости 600.000 п. марок, цілу піч свіжо-спеченого хліба (14 бохонців), 100 кг. житної муки, 6. курок. Жінку Ілька Анну і доньку Марунько побили й кидали на землю так, що Марунька мусіла положитися до постелі.

4) До Парипи Ганки вдовиці — на самий другий Святий вечір впало до хати 6 жовнірів, попорешукували всі закутки і забрали: 15 курок, 50 кг. пшениці і пів кг. масла.

5) У Марії Окрепкової (вдова жінка-комірниця) — забрано останне, що мала. Останніх 6 курок, 2 бохонці хліба, які сховала собі з перших свят на другі (Йордан), так, що брати Михайлови, якого замкнено в тюрмі, бо не ставився до бранки, не мала вже що занести і мусіла випрошувати у сусідів. З під подушки витягнено 10.000 п. марок, але на її прохання відано назад.

6) До Воробця Івана — на другий Сев. Вечір впало до хати 6 жовнірів з мійським поліцією том і заступником бурмістра Кондашевскі та стали грабити. Забрали 80 кг. вівса, бохонець хліба, хотіли забрати ще й теля, але Воробець випросив.

7) До Вербіного Івана с. Івана — на другий Св. Вечір впало до хати 12 жовнірів, стали клясти і проздвати та забрали 50 кг. гороху, 3 курки і когута та бохонець хліба.

8) До Ляльки Дмитра — в середу дня 17. І. впало до хати 13 жовнірів і забрали 11 курок і 3 киниі.

Крім цього цілу ніч з 18. на 19. січня ходили від хати до хати жовніри та казали собі давати хліб, буханці, пампухи, курки й взагалі всяку їду. Майже з кождої хати взяли. Ті, що в один день курки. Військо вийшло з Бабинець 19. І. 1923. в полудне до с. Пукова.

Висяд бранки в Рогатинщині.

В с. Потік стягнено до війска 7, в с. Пєари 7, в с. Підгородна 24, в с. Кнігиничі 11, в с. Загірна 9, в с. Черче 2, в с. Дегова 5, в с. Помонята 3, в с. Дичка 4, в с. Руда 5 — хлопців.

(З львівського „Гр. Вістника")

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляе що чвертьрічний мітинг відбудеться о 3. годині попол. в неділю, 11. марта 1923 р. в салі Української Школи під ч. 212 Президент, стр., Пасейк, Н. Дж. На порядку дня є важні справи. Будуть приняті нових членів до Січи без вступу, а до У. Н. Союза після статута. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Д. Лесишин, предс.; М. Швець, кас.; М. Пиндюк, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Володимира, від. 65 повідомляе, що чвертьрічний мітинг відбудеться о 1. годині попол. в неділю, 11. марта в салі парафіяльній на Сват ул. На порядку дня справа видання братського маєтку. Неявившийся член заплатить кару 50 шт., а урядник 1 дол. — К. Качуряк, предс.; Д. Стадник, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. Українські Січові Стрільці, від. 44 повідомляе, що звичайний мітинг відбудеться в четвер 8. марта в сали Вільні Козаки під ч. 102 Джойнер ул. Проситься, аби кождий член явився, бо є важні справи до полагодження. Найважнійше є справоздание наших комітетів і є шкода кореспонденція Товариства Української Молодіжи з Нью Йорку. Обовязок кождого, щоби кождий член явився на цей мітинг, а котрий член не явився, то поступиться з ним після статута У. Н. Союза. — Н. Стрілець, предс.; О. Мачинський, секр.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ КОМІСАРИ СТАЮТЬ КАПІТАЛІСТАМИ

На вимогу Центрального Комітету Р. К. П. (Російської Комуністичної Партії) конфіскована брошура, п. з. „Непманикомуністи", видана лівою групою комуністичної партії під редакцією Шлипникова. В брошурі уміщено низку сенсаційних ревеляцій, які торкаються комерційної діяльности старих й відповідальних керманичів партії, які здобули величезні маєтки і закупили богато нерухомих маєтків закордоном та мають великі вклади в солідних европейських банках. Брошура присвячує богато місця Краснощекову, Троцькому, Красіну й иншим керманичам Р. К. П.

Ось, кому „служить" большевизм...

ПОЛЬСЬКИЙ ЛИСТ В СПРАВІ ПОЛЬСЬКИХ ЗВІРСТВ.

До редакції „Свободи" прислано лист, писаний Полькою, із якого виймаемо це, що доторкаеться поступования ляхів із нашим народом. Уже і декотрим Полякам за богато того безправства, яке чинять наїзники на нашій землі. Оригінал листу переховуемо у себе як документ для історії „братерських, сонсендзків стосунків".

От цей виняток із листу:

Piszecie mi, że tam mówią, że tu zbytkują się nad ruskim narodem. To prawda jest. Rusnakowi nie chcą sprzedać pola, tylko polak to hej. Znowuś co do bitki to biją. Każą w polskie swięta rusnakam święcić, a jak nie święcą, to biją do utraty przytomności i jeszcze każą tańcować, a jeżeli nie chce, to znowu biją.

Te bitry, nie ludzie, strzelają rusnaków za co bądź. Za marne sadzają po kryminałach i różności wyrabiają.

Mи признаемо авторові цього листу, що ляхи це справді „лотри, не людзе!"

ПОЗІР! ALLENTOWN, PA. І ОКОЛИЦЯ ПОЗІР!
КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ХОРУ
відбудесь в нашім місті
В ПЯТНИЦЮ, ДНЯ 9-ГО МАРТА Б. Р.
Проситься отсею дорогою всіх Українців та Українок з Аленгави і околиці, щоб всі явилися на се Народне Свято та почули славного нашого Хору. Тикети можна набути у д. Гр. Пипюка, 611 Ridge Ave., Allentown, Pa. 49,51,2,4,5

ПОЗІР! BRIDGEPORT, CONN. І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!
Отсим повідомляемо, що
УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ХОР
завітае до нас та дасть
ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ
В ВІВТОРОК, ДНЯ 13-ГО МАРТА Б. Р.
В PARK THEATRE.
Початок о годині 8-мій вечером.
Бріджпортці і околиця! Незабудьте що се рідняки, для нас народа почути своїх хорогих співаків знад Дніпра. Нехай же не бракне з нас нікого на сім народнім святі. Приходіть всі як один. Тикети-ві можна набувати у Park Theatre, Steiner Piano Co., 915 Main St., і Brunswick Graphophone Co., пр Broad St. і Fairfield Ave. 50,2,3,5,8

ОХОРОННЕ ЗАКОНОДАВСТВО І ЖІНКИ РОБІТНИЦІ

Вже більше як від року між жіночими організаціями в Америці ведеться завзята суперечка про так звану законну охорону жінок працюючих в американській промисловости. Головнім те охоронне законодавство обіймаліби: законне обмеження робочого часу жінщин робітниць; закон про мінімальну заробітну плату; заведення в усіх фабриках і майстернях, де працюють жінки, таких умов праці, що-б не шкодили їх ньому здоровлю; охорона жінок в той час коли мають родити та в перший час після пологу і слабости; врешті пенсії вдовам на удержанне і виховання дітий бодай до того часу доки діти в школі.

Отже саме одна частина жіночих організацій — між ними Ліга Голосуючих Жінок, Споживчий Союз, Ліга Жіночих Трейд-Юніонів та инші — заступаються за те, щоб не лише задержати в силі ті охоронні закони, які вже обовязують, а й щоб уважати їх лише за початкні, які треба негайно розширити й поширити. З другого боку є ті організації, які домагаються скасования з тих законів які вже є, так як, мовляв, всякі „вимкові закони" для жінок є лише пережитки „жіночої нерівноправности", яка саме не дає жінкам добитися того, чого їм треба.

Ще те питанне було ще разширено передискутоване на останній Жіночій Індустріяльній Конференції. Велика більшість делегаток, які заступали шістьдесять-сім національних і стейтових жіночих організацій в Америці, заявилися саме, за такі окремі охоронні закони для працюючих женщин. Між иншими п. Дж. Дев. Девит з Айови говорила: „Чоловіки і жінки можуть бути — і ми вірімо, що вони є — рівні собі інтелектуально, та що вони відрізняються в своїй психольогії та фізіольогії, те знають найкраще жінки. Всімнайцятилітній здоровий парубок може стояти десять годин в день при машині і не конче мусить потерпіти від того на здоровлю, але для дівчини в кождім випадку така праця скінчиться фізичною руїною. А проте ціла четверта часть наемного робітництва в Америці — се женщини, між ними велика більшість в молодім віці поміж шістнайцятим і двайцять першим роком. Залишити їх без ніякої охорони, значить поневічити не тільки їх самих, а й їхних будучих дітей і будуче людське покоління".

Жінок в індустрії визискують гірше як мущин. Заробітна плата для них все ніща і дуже часто богато менша як треба для життя. Правда, в деяких індустріях робітниці здобули собі організацією короткий час праці та лишу плату. Та се тільки виїмки і коли поступ не буде скорший як був доси, треба буде ще сто літ, щоби всім працюючим женщинам їхня організація могла забезпечити хоч восьми-годинний робочий день і мінімум заробітної плати. - Тимчасом законом такий рівень здоровля і вигоди може бути установлений нігайно і для всіх індустрій.

ДЕ БУДЕ УКРАЇНСЬКИЙ ХОР В МАРТІ

8th Philadelphia, Pa., Academy of Music.
9th Allentown, Pa., Lyric Theatre
11th Fall River, Mass., Matinee. Empire Theatre
12th Boston, Mass. Symphony Hall
13th Bridgeport, Conn., Pack Theatre

ROYAL MAIL
„Подорож вигоди"
ДО ЕВРОПИ

Одно класові кораблі з кабінами Славний „О" корабель "Orbita" "Orduna" переробленні на одно класові і третої класи кабіни кораблі дають надзвичайну вигоду до Гамбурга Найнижча ціна II. класи $130 і вище Ціна III. класи $103.50

Два гарні нові кораблі "Orca" "Ohio" мають 1, 2 і 3-ту класу почнуть відїздити до Европи на весні.

THE ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.
Sanderson & Son, Inc., Agents
26 Broadway, N. Y. або місцеві агенти.

ФАРМИ!

ФАРМА НА ПРОДАЖ.

З причини смерти, фарма мусить бути спродана за безцінь, 300 акрів доброї землі, будівничий ліс, три великі овочеві сади, річка і озеро на фармі, новий дім з 10 кімнат, стодола і другі добрі забудування, 18 корів, 2 жайки, бик, 2 коні, 200 курий, 2 бороні та різна машинерія потрібна на фармі, 1 миля до стації, 2 милі до міста, ціна за ріи фармі Ціна зі все $5000, готівкою $2000. 55-60

PISARKO & POKUTNY,
429 E. 5th Street, New York City

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

Фарма 62 акри, 45 акрів орної землі, решта ліс і пасовисько, дім з 8 кімнат, стодола, курники і другі забудования, 2 корови, вінь, 100 курий, сіно, машинерія, 2 милі до міста. Ціна за все $1900, готівкою $700.

По причини слабости, мусить продатися фарма 122 акрів доброї землі, великий ліс, великий сад, дім з 10 кімнат, стодола; сайло, великі курники і другі забудования, 12 коров, 2 коні, 200 курий, 3 милі до великого міста, близько цементової дороги. Ціна за все $4.500, готівкою $2.000. Голоситися до:

PETER OWDY, 194 Avenue A, близько 12-ої улиці, New York City.

ПРОПЕРТИ НА ПРОДАЖ.

2 доми на одній лоті: один на передні на 4 родини і штор з кендами, а другий на заді на 2 родини. З причини що мене мій муж покинув, я змушена спродати. Ціна низька. Прошу голоситися до: Марії Трубіла, 716 College Ave., Cleveland, O. 54-55

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ СКЛАД В НЮ ЙОРКУ

Велика випродаж машин Колюмбія і всяких инших компаній як модель L-2 $175.00, тепер $140.50; K-2 $150, тепер $124.50; H-2 $140, тепер $112.50; G-2 $125.00, тепер $92.50; D-2 $60.00, тепер $45.50; A-2 $30.00, тепер $22.50.

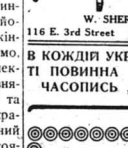

Гарантія на машини 10 літ, тому користайте ще сеї нагоди дістати добру машину за дешеві гроші. Маємо також на складі дуже гарні рекорди всякого рода. Приймаємо замовлення з провінції — менше як на 6 рекордів. Принимаємо направки машин та инструментів.

W. SHEROFSKY,
116 E. 3rd Street New York, N. Y.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

СВІТЛЯНИЙ ЗАМОК

(З оповідань старого воїна).

То був он ту світу війну,
Як наші один на десятох ставав,
Як вороґ гнав на нас орду
І пядь за пядю нашу землю брав,
Ні сила ні зброї нам уже не стало —
Гадали ми безсильні: Все пропало.

Де підем ми? Що діять тут?
Нас горстка лиш зістала на лік,
У мить останню пяль зіймуть...
Аж тут озвався „дивний чоловік".
Що чародієм в нас здавна славився:
„Не падать вам, ще спасіб нам лишився.

Спочивньте Ви, старі Борці,
А ви, в житті пожиття всіх людей,
Збудуєм ось нам, гори
Варшавський замок — замок світлий, —
Хоч не буде нам зброї ні гармати,
Його не зможе вороґ подолати!"

І скоро світ, як встали ми,
Стояв над нами замок той новий,
Всміхався чародій з гори
І повів на замок — всіх малих дітей.
Останній час — вже вороґ наступає,
Що зробить „дивний" — зброї-ж він [немає!...

„Я маю зброю!" — крикнув чародій —
І враз огень ударив із вікон, —
Чарівний блеск моїх сонців небесних [рій,

Так ослінив ворожий весь кордон,
Що він у мить подався, заломився,
Безсильний враг у порох повалився.

Питаєш ти мене, дитя,
Що це за замок чарівний такий,
Що його вражая рука
Не відніме із рук малих дітей?
Що це за сяйво, що так бе з твердині,—
Чи чародій є такі ще й нині?

Дитя моє, твердиню єю важну
І наш народ будує на врага,
І як останню докінчить стіну,
Зрадіє рідная земля.
Бо впаде враг у сорамі до долу,
Як взрить твердиню нашу — Рідну [Школу...

А світло те, що з того замку бе,
То є народу свідомість сильна,
Вона кайдани ярмів перетне
І з тьми неволі вдарить світло дня.
Позір! Усе нам слід віддати,—
Щоби народу замок цей придбати.

Будуймо всі і будьмо чародії —
А скоро всі сповняться наші мрії!

Юра Шкрумеляк.

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ

смаліовані з золотим витиском ЦІНА 5 ЦЕНТІВ.

Замовення слати до:
"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ЗАЧНІТЬ КУПУВАТИ ТЕПЕР

STAR MILK

ЩАДІТЬ ПРЕМІЙОВІ КАРТКИ НА ЦІННІ ПРЕМІЇ.

Пішіть на котру небудь адресу на протилежній стороні премійової картки по ілюстровану премійову листу.

„Виплатить щадіти премійові картки".

„З ТАБОРУ СКИТАЛЬЦІВ

Наші хлопці не дармують і не падуть духом.

Йозефів, 21. І., 1923.

Дорогий Швагре і Сестро!

За одержаний лист та доляри щиренько Вам дякую, як також за часописи, які одержав аж три рази. Дуже мене тішить Ваше здоровля, а також Ваше співчуття до своєї батьківщини та своїх рідних. Бачу Ваші щирі ідуї та серця, які дбають про долю й волю свойому народови. Ох як приємно чути такі щирі слова. Чоловік стає сильнійшим. Здяеся поборов бі незмірні сили. Рвав би все на шматки, лише щоб здобути те, на що ждемо вже тільки років...

Я з радости не знаю, що до Вас писати. Мені хочеться всіх Вас цілувати. Мені здається, що я б сьогодні як Ви всі збираєтеся в одну купу й рука в руку йдете на зустріч сонцю волі. Вірмо в це! Вже незадовго вибухне вулькан з цих рабів і потрясе цілою Україною, а своєю мечтою засипле непрошених гостей, які подібні до тих, що ще в старині виходили з Азії та часто в нас гостили. Тоді заспіваємо побідну пісню, а над столичним городом Льва буде маяти синьо-жовтий прапор. Ми всі в це івримо. Маєм надію, що незадовго це сповниться. Бо ми лише тою надією живем.

Дуже мене тішить, що Ви свої дати посилаєте до шкіл. Мабуть гарно вчується? Як мені хотілобся Вас усіх бачити хоч на знимці (фотографії). Хоч знаю, що це дороге коштувати-ме, але таки буду Вас о, це просити. Просиби також сестру Ганю та Шва.ра о знимку. Чому Здорвлю Вас щиренько та Ва-

ші діти як також Ганю та її мужа. Прошу не забувати за мене й на долі. Зичливий Ваш брат Дмитро.

ПОКЛИК.

До злуки, Браття Україні!
Найвисший час іде і пора,
Щоб на нашій рідній землині
Засіяла нам зоря!

Зоря волі і любови,
Щоб заучила нас в одно,
Бо лиш в злуці і любови
Єднімемо лицьке ярмо.

Так ми діти України,
Той Матери сини,
За хорту життє давали
Вірні Дни мтчини.

Що-ж робити нам в тій хвили
Так тяжкій кождому з нас!...
Ни проспати, продрімати
Народу великий час?

Чи ми маєм так байдужно
Зимно глядіть у той час,
Як там наші браття мужньо,
Биються о волю для нас?

Ні! Нам хоть годі чинну участь брати,
Бо ми тут в краю чужім
То ми Фонд Негайної Помочі даймо!
А в серцю злуку відновім.

Йосиф Буката.

ПОЗІР! АНСОНІЯ, ДЕРБІ І ОКОЛИЦЬ, ПОЗІР!

Заходом обединих Братств і Товариств в Ансонії і Дербі, Конн. відограється представленне під заг.

ДВІ ЖЕРТВИ ЗА ВІРНУ ЛЮБОВ

драма в 3-ох діях з 4. відслонами в гали Вархолика під ч. 158 Jeresy St., Ansonia, Conn.

В СУБОТУ, 10. МАРТА 1923

Початок отгодини 7-мій вечер.

Вступ 34 ц., фед. текс 4 ц., стейт текс 2 ц. Разом 40 центів.

Товаришки і Товариши! Проситься вас всіх прийти на не гарне представленне, а тимсамим допоможете тий, котрі кладуть свої бувні голови за видволенне робітників і селян з окупаційних пазурів польської шляхти. Весь доход призначений на політичних вязнів з Галичині заряд буде висланий впрост на призначене місце.

55-57 КОМІТЕТ.

STAMPING!

Маємо на складі всякі стемповані річи хрестиками і до гафтования як: Обруси, Ручники, Простирала, Фрески для дітий, Фіранки, Скафси і т. п. Приборі до вишивання, канва, Нитки D. M. C., Шовк до гафтования і на Светри, френзлі і тримінг до українських строїв. Для Братств і Товариств котрі улаштовують базарі і виставки, маємо много дуже гарних річий, котрі надаються на сю ціль. Адрес:

EUROPEAN BAZAR,
168 E. 4th Street, New York, N. Y.

ЧИМ ПОЯСНИТИ?

Чим пояснити факт, що деякті Українці добре заробляють та мають успіх в житю, а другі не знають сего. Люди знаючі англійську мову мають ліпший успіх як ті, що не знають його. В Америці все залежить від знання англійського языка. Після нашої лекції системи. Ви навчитесь його протягом 3 місяців почтою. Пробні лекції з подрібностями висилаємо за 10 цент. гріщми або марками, можна і канадійськи. Адресуйте: (1)

First American Preparatory School,
Dept. 46, 525 W. 47th St.,
New York, N. Y.

NGL
NORTH GERMAN LLOYD
КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ

для Ваших приятелів і родини на Україні через БРЕМЕН.

Уповномочена лінія українським урядом для емігрантів.

За тикетами і другими информациями пишіть до

NORTH GERMAN LLOYD
14-16 PEARL ST., NEW YORK
або до котрого небудь уповажненого агента.

Мущини! Хороніть себе перед всіма заразливими хоробами

SANYKIT

Охоронне лайно мущин
Дає найбільшу охорону
Велика рурка 35 цент., Кіт (4's) $1.00
У всіх аптиках або у San-Y-Kit, Dept. B, 92 Beekman St., New York
Пишіть по циркуляр

SANTAL MIDY
КАТАР МІХУРА

ТВОРИ БОГДАНА ЛЕПКОГО

В ДВОХ ТОМАХ.

(Нове видання).

Галицька Накладня Якова Оренштайна видала в Німеччині твори Богдана Лепкого в двох великих томах (оба томи обіймають майже тисячу сторін великої вісімки). Перший том обіймає поезії; другий оповідання.

Видання рескішне на гарному папері.

Се видання можна дістати в книгарні „Свобода".

Оба томи разом коштують без пересилки $4.25, в оправі $5.50.

"SVOBODA",
43 Grand Street. Jersey City, N. J

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

ПЛАСТУН.

Оповіданне з життя запорожських збігців.

(23)

— Се вже дістав. Се і амнестію. Ще мав дістати село. Я був в Катирлезі і перетягнув його на наш бік. Червоною ліхтарнию під Очаковом сповістив нас, що ви вже в дорозі сюди. Дальшу вашу дорогу показав нам стеблами понавішуваними на деревах. Тепер мав опанувати корабель, видати в московські руки ваших козаків і вернути сюди по решту, і по нас, ваших полоненіх. Бобренко, Голима, Чверда і Аслан-мурза були скінчили на шибеници, прочі козаки в Сибірі.

До Голими прискочив Бобренко і, заки той отямився, поцілував його в руку.

— Що тобі, дурний хлопче?!

— Як би ви були так твердо не обстали за мною, то-ж знаєте що зі мною було, сталося. Але не пусте. Раз-мати родила, раз вмирати треба. Без того, що ви зробили, була би не вийшла на верх правда. Мою могилу козаки оминаліби, як могилу зрадника.

Коли Бобренко говорив се, Ганна вдивлялася в Голиму як в образ. В своїм серцю почула безмежну вдячність для него.

— Вертаймо до Горбеї, — закінчив Голима. — Мо задовго забарилися тут.

Ганна побігла, неначе стріла, до башти. Чверда і Аслан пішли з козаками на корабель. Голима і Бобренко лишилися самі. Пустилися поволи до башти.

— Хто би то був погадав, хто би то був погадав! — Бобренко повторяв. — Мулик, полковий писар... зрадник. Ще й на другого спихає... свої власні гріхи!

— Ще яку штуку втяв! Щоби виникати військовий запорожський скриток і передати його москалеви, він завертав голову Ганні. Лиш на те випросив від полковника дозвіл їхати з нами, щоби, як брехав, по дорозі здобути серце дівчини... А він і татарінови відступив!

— А то погано! А то погано! Десь таке вивелося між нами! Тяжко повірити, що такий виплодок знайшовся між запорожським лицарством.

— Він мабуть не чистокровний Запорожець. То буде мішанець з польської мами і московського тата.

— А як би нещасте хотіло, і дівчина завернула собі ним чоловув?!

— Хто знає, як би то було скінчилося, наколиб не те, що він батько мій сердечний приятель і я був під рукою. А так, славити Господа, скінчилося щасливо для мене; дай Боже, щоби також щасливо для нея. Батько дав її мені, вона згодилася.

Бобренко станув неначе в землю вкопаний бовдур і побілів.

— Вона ваша суджена? — вистогнав на силу.

— Тебе мабуть здивувало, що така молода, гарна, добра і розумна полюбила такого старого, поганого і неокрещаного. Я також не вірив, щоби се було можливе. Але отаман підбадьорував мене і остаточно вона, ніким не силувана згодилася бути моєю жінкою. Гадаю, не зле будемо з мене. Буде мати опіку, мясо, рибу... більше, ніж треба... Хоч, правду кажучи, я також дивувався, що вона схотіла зависати собі світ мною, таким дикуном і таким старим. Кожда дівчина, ще зяки відцасться, мріе про такого, що ховався, здебільша так як вона; мріе про такого, що віком близший їй, не такий що мій би бути батьком... Бо коби не бачила иншого, як лиш мене. Але й ви були в її товаристві. Мене дивує, що вона на вас не кинула оком, зайнята так привязанєм до мене.

— Як я міг подобатися такій дівчині, як Ганна, — говорив Бобренко, сам не знаючи, що говорить. Йому слези тислися до очий. — Де мені до того поважання, яким ви тішитеся скрізь там, де вас знають!

— Мені самому було би ніколи не прийшло на гадку так думати про Ганну. Свідомий моєї низшости, я ніколи й не призирався дівчатам, що мандрували під моїм проводом. Бувало, що лише двоєм, без третої душі, без свідка. І тепер, що лиш отаман звернув мої думки в сторону своєї дитини. Довів до того, що тепер, я такий старий, твердий і жилавий, збожеволів би, як би хто Ганну видер мені.

— Не говорім більше про се. Ви любите Ганну, Гина любить вас. Ви...

Щоби не тріснути з жалю і досади, Бобренко закінчив:

— Ви... дібрана пара... Инакше отаман був би не звів вас до купи, був би не віддав доньки в ваші руки... Ходім до старого!

Пішли до башти і приступили до ліжка, при котрім сиділа Ганна. Горбеї лежав неподнижно, дивлячися в відчинені двері.

Нарешті і ти прийшов, хлопче, попращатися, — шепотів, побачивши Бобренка. — Приступи близше, сядь коло мене, тут на ліжку. Нехай подякую тобі. Бо і твоя заслуга в тім, що Ганна спасласі. І ти один з тих, що спасли мою козацьку гесть. Правда, з дівки ма втрати, але все таки бекета з запасом і скарбом верне до полку; наші все таки добудаються, що я зрубінував московську стацію.

— Ви свій обовязок сповнили совісно, — сказав Голима. — Полковник і все військо будуть знати про се.

Лице вмираючого сяйно відволенням.

— Чому я не дитина? — шипнув. — Вмерби з молитвою на устах. Тепер вже не тямлю. Ще-б хотів за мене, Кліме, але голосно, так щоби се була й моя молитва.

Голима сконержавший глянув на Бобренка. Він молився що дня, але по свому і в душі, не словами. Молитов, які вчить церква, він не знав, бо весь вік свій звікував там, де не було ні церквей, ні попів. Бобренко потупив очи в землю, бо в сім ділі був такий, як Голима.

— Тату! — сказала Гина, стираючи з очий слези. — Я помоліся за вас, за себе і за всіх нас. Впала на вколінки перед ліжком, Голима і Бобренко пішли за її приміром. Вона-чистим, дзвінким і сердечним голосом говорила молитву. В міру, як молилася, лице вмираючого розяснювалося.

— Нехай Бог заплатить тобі, доню моя-се, — сказав, коли скінчила. — Мені полекшало.

— Ганно, дитино моя, — сказав по короткій мовчанці. — Покидаю тебе. Де твоя рука?

Ганна всунула свою руку в його долоню.

— Кліме, де твоя рука? — зновь спитав вмираючий і другою рукою вхопив руку Бобренка, що сидів на краю ліжка по тім боці. — Возьми її, Кліме. Будь їй добрим батьком... Нехай Бог має вас обоє в своїй опіці!

В сій хвили ніхто не хотів говорити вмираючому про його похибку. Впрочім було би й запізно. Бобренко стис руку Ганни і вийшов за ним вийшов Голима. Обі пройшли мовчки полянку і опинилися на другім кінци острова.

— Так розійдемося всі, козаче, — перший промовив Голима, — кождий в иншу сторону. Він піде в сиру землю, ти на Дунай, я вірну на Запорожє... Впрочім, хто знає! Може й кригий з нас піде за ним... Може оба. Такі безпечні, як нам здаєся, ми тут вже не є. І наші дороги не дуже безпечні.

— А Ганна? Що з нею буде?

Ти чув послідні слова її батька. Він віддав доньку під мою опіку. Його заві щанне для мене святе. Заопікуватися нею мій святий обовязок.

— Обовязок, з якого кожний дуже радо увільнив би вас, беручи його на себе, — сказав козак, усміхаючися на кутні зуби.

Я не раз думав, що сей обовязок беруть руки не зовсім добрі. Я, козаче, не перелічую себе. Але як Ганна хоче, пересліпити мої хиби і моє невежество, то я, хоч знаю мою малу вартість, не повинен відказатися.

— Вас ніхто не зганить за се, що ви женитеся з Ганною. Так само, як ніхто не зганьбив би вас, коли би ви носили дорогий самоцвіт, подарований вам приятелем.

— Мене ні, кажеш. А Ганну... не будуть ганьбити? У мене не раз виринав такий сумнів. Бо не всі люди дивляться на мене тіснім очима, і очима Ганни. Люди завісні і лихі. Я не раз думав, що було би ліпше, як би Ганна була тебе полюбила... і очивидно, також ти її. Мені бачиться, що такий як ти, зробив би її щасливійшою, ніж такий, як ось я.

— Вже не говорім про се. Ви маєте стати мужем Ганни, не годиться про иншого говорити так, як про її мужа.

— Так, так. Ганна буде моя жінка. Ти не вертай до Турка. Приставивши бекету до Катирлеза, вертай на Запорожє. Оженися ся ти. Відступлю тобі шмат землі; себто Ганна відступить, бо земля не моя, і осидеш коло нас. В тих сторонах ліси ще не пророджені, звір не виполошений. Будемо разом полювати. Ти можна подумати собі щасливійше життє, як житє таких двох пар посеред гарної, здорової природи?!

— Щоби були дві пари, хиба одна особа. Нема ще одної, любої і дорогої мені особи. Сумніваюся, чи буду міг ще кого полюбити так, як люблю вас і Ганну.

— Мене тішить, дуже тішить мене, що ви любите мене і Ганну. Але ся ваша любов, то лише пріязнь. То цілком не те, що я чую до Ганни. Давнійше є спав нена-те той бездушний камінь. Тепер, замість, як раньше, здорово спати, мене морочать найрізнійші сни. В кождім сні приходить Ганна. Дуже гіркі бувають ті сни, бо звичайно через якесь нещасте Ганна пропадає мені. То дуже гіркі сни...

— Коли вам гірко, хоч знаєте, що лиш в сні втратили ті, то що мусить діятися в душі такого, що не сниться, але на яві знає, бачить і чує, що вона пропала для него?! Пропала, не полишаючи йому іскорки надії... не полишаючи ничого, тільки одну чорну розпуку!

Бобренко сказав се таким збентеженим голосом, з таким тоном розпуки, що Голима аж жахнувся і здивований глянув на него. Бачив, що Бобренко дрожить цілим тілом. Якийсь час ішли далі мовчки. По хвили Голима станув.

— Се була для мене неспідіванка, сказав. — Велика неспідіванка... Твоя любов до Ганни... не є сама, що приязнь... Як я не дурю себе, як Ганна справді любить мене, то мені тебе дуже жалко, хлопче. Я знаю, яке горе в груди такого, що своє серце привязав до такої як Ганна і не може надіятися, щоби вона дивилася на него такими очима, якими він на неї дивиться... Ся справа мусить виясниться, щоби між нами не лишилися й сліди недомовок.

— Що неможливе?

— Щоби вона, маючи до вибору між мною і тобою, вибрала мене...

— Чи не згодилася стати вашою жінкою? Чи Ганна віддалась би за такого, якого не любить?

(Конець буде).

ОДНАКОВА ЦІНА КАРТ КОРАБЕЛЬНИХ ТАК З НОВОГО ЙОРКУ ЯК І З ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, ПА.

Тікет коліївий з Філядельфії до Ню Йорку платить компанія.

СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ
ПАШПОРТИ
КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ
ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ

РОДИМЦІ! Заки відїжджаєте до фірм, котрі іменуються Українцями тільки длятого, що мають робітників в Україні, або до таких, що забагато обіцюють, удайтесь устно або письменно до нашої Вам від літ ПРАВДИВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НОТАРІЯЛЬНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ, яка находиться у власнім будинку і полагоджує вислі згадані справи найтаньше, найскорше і від певного гварантенс.

T. J. HRYCEY & CO.,
329 S. 4th ST., PHILADELPHIA, PA

НА УКРАЇНУ
WHITE STAR LINE
З Ню Йорку до Саутгемптон
Majestic . . . Мар. 10, Мар. 31, Апр. 21
(найбільший в світі корабель)
Olympic . . . Апр. 7, Апр. 28, May 19
Homeric . . . Апр. 14, May 5, May 26
Скорі поручення до Балтійських портів.
AMERICAN LINE
До Плимут, Шербург і Гамбург
*Manchuria Мар. 15; *Mongolia Мар. 29
*Гарні, нові третої класи кабіни.
Minnekahda (3rd Class only) April 5
Получення на другій стороні до Балтійських портів.
RED STAR LINE
Ню Йорк, Плимут, Шербург, Антверп
Zeeland Мар. 22; Belgenland Apr. 18
Lapland Мар. 27; Zeeland Apr. 25
Добрий харч. Особні кабіни. Умеблювані цими для Вашої приязелів приїжджаючих до Америки. По інформації вдайтесь до місц. агентів або до
PASSENGER DEPARTMENT
No. 1 Broadway, New York

Фабрикантів і імпортовці найзнаних ІТАЛІЙСЬКИХ ручної роботи ГАРМОНІЙ.
Найкращі в світі. 10 літ гарантії, по дешевим цінам як ніхто небудь інші Гармонії. Фабрика в Зх. Дерасах, і Італії. Безплатна шкода або книжка інструкцій для купуючих. Гарантуємо що всі навчаться грати на нашій великій гармонії протягом 4 місяців. Пишіть по англійські по інформації. На жадание каталог безплатно.
Rhatta Serenelli Accordeon Mfg. Co.
817 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

ГРАМОФОНОВІ РЕКОРДИ
Маємо все в більшому виборі. Зайдіть у вільний час послухати їх. Вибирайте тільки ті, котрі лінше сподобаєте собі. Коли ми не відповолимо Вас, наша вина. Відсвіжіть свій вибір. Зайдіть або пишіть за новим катальогом
РЕКОРДІВ ЗА ЛЮТИЙ
Рекорди з опер, народні пісні, танці. Також богатий вибір українських рекордів. Маючи фонограф — Ви знаєте як приємно в хаті, коли грається нові рекорди.
ВЕЛИКИЙ ВИБІР ГРАФОНОЛ РІЖНИХ МОДЕЛІВ
Висилаємо замовлення почтою і висилаємо рекорди за посилатою до всіх міст Злучених Держав. Домагайтесь нашого безплатного катальога.
EUROPEAN PHONOGRAPH COMPANY
Dept. U. S.
10th STREET & AVENUE A,
NEW YORK.

НА СВЯТА В КОЖДИЙ ЧАС
як Вас так і тисячі инших цілком вдоволяюче обслужить
BOSAK STATE BANK
SCRANTON, PA
При, пересилці грошей до старого краю, купні шифкарт, виготовленні цивільних потвердженнях і правних справах та в приміненню ощадностий на проценти, які приймаються і платяться.

HIPPODROME
6 St & 6 Ave
ЛІПШІ ЧАСИ найбільша виставa в світі
Богато українських артистів
Для рана денна 2.15 і 8.15
Ціна: 50 цнт. до $1.50

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські Погребники
Ню річниці в котрій-сторонні Шікаго або сусідні місцевості, телефонуйте до МУЗИКИ і вислідять трупа.
3251 W. CHICAGO AVE.
Tel. Seeley 4352 і West 6517

ДОПИСИ

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

(Під розвязу Українцем Рогатинщини)

Лихолітє, яке навістило нашу зісталанну Батьківщину, принесловоє нашим Братів в сторому краю, хапатися всіляких способів, щоб з нього вийти. Вони не лише ставлять чинний опір наїздникови, але крім цього стараються відбувати всі галузи народнього життя, які зруйнувала війна та нихавна рука наїзника. В тих змаганнях, цілком природно, вони стараються знайти поміч. Чужий не поможе, тож вони звертаються до своїх Братів в Америці, які зараз живуть може чи не серед найкрасших обставин. Наслідок цього такий, що українські часописи тут в Америці що дня майже приносять вісті просьби, заклики від сільських організацій до загального краєвих включаючи. Ті заклики є ріжного характеру більше та менше важного, бо містять часом апель до односільчан в справі купна церковних дзвонів, як також заклики нашого правительства. Та поклики — поклики, але як ми до них відносимося? Як я знаю з практики, половина читачів їх прочитає на це, щоби вздихнути, сказати „здалобися!" тай на цьому скінчити, а друга половина лише кине оком на наголовок і навіть їх не читає. Лише мала, дуже мала горстка активно підпирає дану справу. Як це може бути частинно оправданим в менше важних справах, то вже це непростимим є в справах більшої ваги. Однако з таких справ є підмога Рідній Школі. Думаю, що в таких справах як підмога Рідній Школі, треба нам постарятися о взаїмну приннуку. Бо в нас скрізь треба приннуки. Ми навіть істи не будемо без приннуки. Проте я позволю собі на пригадку одного такого заклику, якій може дехто читав, а може і не читав, а я-кий дійсно на це заслугує.

Ходить о тут о поміч Рідній Школі в Рогатині. Здається вона на Українцям Америки, а особливо тим, що є з Рогатинщини не чужа. Бо до збудования величавого будинку української гімназії в Рогатині спричинилися в значній мірі Українці з Америки. Спільними силами свідомого громадянства Рогатинського повіта а краю та тут в Америці рогатинська гімназія була стала величавим храмом науки. Думаю, що не буду пересаджувати, коли скажу, що вона була одинокою чистою українською модерною гімназією, бо по державних гімназіях панувала система шабльонів, а другі приватні гімназії не всіли були розвинутися. Та прийшла війна, а в війні музи мовчать — як каже стара латинська пословиця. Осиротів будинок української гімназії в Рогатині! І ученику пішли реалізувати ті ідеї, якими просякли в її мурах, а її нутро заполонила царська салдатеска. І прекраса, бюст Т. Шевченка, виконаний артистом Гаврилком за зложені сотики заміть будок на сніданє її ученикам вже тоді зницили царські полчища враз з бібліотекою та науковими приладами. З поворотом же австрійської влади перемінено гімназію на шпиталь, а її подвірє на цвинтар. В часі української влади ціла енергія зужикалась на оборону Рідного Краю, тож не було часу і змоги поставити її на давнє становище. А вже з приходом польської влади то нашій гімназії довелося пережити гірку годину. Неначе на глум вона була арештом, в якім караєлися кращі громадяне Рогатинщини за ці ідеї, що голосилися передтим в її мурах. Та даремні зусиля ворога! Не скує душі живої та слова живого! Мури ці, хоч пусті, стоять немов зачаровані на високому горбі та цілому повітові пригадують, якого такі, чиї сини, ким за що закуті. Стоять вони і кажуть духи полеглих героїв і учнів-ків боронили їх тоді, коли ціле місто хляло руїні. Тепер зачінають свідомі громадяне Рогатинщини робити заходи, щоби знов оживити ці мури та зробити їх нездобутою твердинею української душі. Як читаю в Рогатинці, органі У. Пл. Т.-в Рогатині, вони добре зачинають вимітати сміття зможе себе та організуватися до боротьби з найбільшим ворогом — понево-леного народа з темнотою.

Як може хто читає, вони відмеслись і до нас з поклином та зазивом вступати в члени Рідної Школи в Рогатині. Не хочуть вони від нас безкорисної підмоги, бо в замін за членську вкладку в сумі одного доляра надсилати-муть часопис „Рогатинець", який, беру по собі, кождого заінтересує та всілякі видавництва. В той спосіб і ми тут мати-мемо користь і поможемо Рідній Школі. Думаю, що це буловби сорому для кождого Рогатинця, як щоб він відмовився вступити в члени Рідної Школи. Си справа мусить піти вперед, лише треба організації. В кождій місцевости, де живуть Рогатинці, повинен завязатися комітет, якийби принимав виписи в члени та використував всілякі нагоди на збірки. Такий комітет, який є вже в контакті з Рідною Школою в Рогатині, є в Нюарку, хоч цього що мені відомо, зависнесті в Вейон, Н. Дж. та в Амбою, Н. Дж. Сі комітети повинні порозумітися з Центральним Комітетом в Нюарку або впрост з Рідною Школою в Рогатині на адресу: Prof. M. Uhryn Betrizhnyj, Rohatyn, East Galicia та розпочати негайно роботу.

Нужмо Рогатинці за слідом Шереметі до боротьби за Рідний Край! Хай Рочестер докаже, що він є осідком Рогатинцини в Америці, а Елізабет хай покаже своїм землякам в Техасах та Детові, що він є осідком Рогатинцини в Америці. Долинянин в Бейоні не вступлять в члени Рідної Школи і будуть помішені в виказі членів в „Рогатинці" здувять зі сну своїх країнів в краю. Перт Амбой, де Черче, Клінцівка оселилося хай не дасть себе другим завстидати. Пукївці, Пугятинці та другі хай таксамо докажуть, що вони тут також є.

Загалом всі Рогатинці, як-о-дин хай підуть за слідами наших Братів в старому краю!

Щоб слова не були голословні залучую свіє членів, який заложили вкладки від моєї руки:

Стефан Малиновичі, Джерзи Сіті і Мирон Сурмач, Ню Йорк по $2.00; Осип Білоган, Джерзи Сіті, К. Третякіна, Ню Йорк Марія Кирчіна, Джерзи Сіті, Ст. Переговський, Ню Йорк, Ів. Галичин, Ню Йорк, Володимир Лотоцький, Джерзи Сіті, Юлія Шевчукіна, Бруклин, Стефанія Абрагамовська, Ню Йорк, Дм. Сіроцький, Ню Йорк, Омелян Коцко, Ню Йорк і Володимир Ярема, Ню Йорк по $1.00.— Разом $15.00, які переслано до Рідної Школи в Рогатині. Всім жертводавцям в імени Рідної Школи в Рогатині складаю щире спасибі.

О. Білоган.

НОРТГЕМПТОН, ПА.

Спростованне.

В дописи з Нортгемптон, Па. в 43. числі „Свободи" з дня 20. лютого 1923 „Коляда на Рідну Школу", при кінці сиділ жер-тводавців подано подяку від У-кра'їнської православної церкви. Сим заявляємо, що ініціятором піти по коляді на сю ціль не була українська православна церква ані жадне друге товариство, лише низше підписані, без жадної фірми і закраски, а тільки яко Українці для України.

Никола Романів, Юрко Мичуда, Дмитро Прухнівський.

CARTERET, N. J.

Українці в Картерет завязали Центральний Комітет в котрий вступили слідуючі особи: Михайл Процюра, голова, Василь Ковальчук, секретар; Михайл Скочинець, касіер. Сего року підчас Різдвяних свят згадали про Рідну Школу, про інвалідів, котрі потратили руки і ноги в світовій війні, про студентів, котрі тепер на виганию в чужих краях, без опіки мусять доучуватися, про Січових Стрільців, котрі там десь від своєї родини відвикли, ожидають хвилі повороту до свого рідного краю, і про сироти по полеглих героях в полю битви з проклятими ворогами. Ми зібрали тут в Картерет щоби дещо заколядувати для них і зібрали-шо маленьку суму на сю ціль $146.20. Оффіруали слідуючі: М. Голинськ $5.00; по $2.00 М. Цаник, Ф. Попіль, М. Процюра, Ел. Клебан, Л. рАхман; по $4.00: М. Ганчак і Б. Клаповський; по $1.00: І. Царик, П. Терефенко, П. Терефенко, І. Гайдук, Р. Васьків, М. Дем'янів, Хабик, Карманин, Т. Мишо, В. Бобенчак, С. Ярошинів, М. Кіро, А. Гінда, М. Скора, І. Гураль, П. Бобенчик, І. Кушно, В. Бобенчук, С. Ярошів, П. Кіра, А. Гінда, М. Скора, І. Гураль, Р. Бобенчик, Ф. Гінда, Марія Максимович, А. Максимович, Марія Фицула, Ріл. Гінда, І. Савка, П. Водмар, М. Сеновиц, М. Сопко, Елена Калиновська, М. Горват, І. Грицак, Ріл. Голуб, М. Іванишкий, М. Минда, М. Кошабо, Ріл. Гайнський, Ріл. Гайнський, Ріл. Бобицький, І. Бобицький, І. Нестерович, Т. Кочирживиц, Ріл. Пеликан, І. Магат, Ріл. Коколюс, М. Сеплюх, Т. Павлюх, М. Хамулюк, Т. Царь, І. Коваль, Т. Ковальський, Ф. Ковальський, М. Сорокатий, І. Василюк, М. Коваленьо, М. Конікевич, С. Брам, Брам Брати, п-ні Скефінктон, Т. Баряк, Т. Бобенчик, Ф. Бобенчик, І. Бобенчик, І. Марковин, Ф. Макар, Ріл. Мазурик, М. Василенць, Я. Кода, В. Ковальчук, Ріл. Гуляс, М. Скочинец; — М. Дмитрів $2.00; по 50 цнт.: Анна Ткач, Ф. Куравський, І. Юрків, Ріл. Бобенчик, М. Сокальський, С. Миньо, Ріл. Шпякетка, М. Цап, П. Яваляк, І. Гиль, К. Цап, М. Перелянко, Ріл. Кавецький, Ріл. Гайнський, Ріл. Вуй, М. Познанський, М. Ферецка, М. Савірка, Ріл. Новицький, П. Гінак, М. Антонівк, К. Старельський, О. Кокінський, М. Яцинський, М. Мелешук, С. Василяк, І. Бабцький, С. Гураль, І. Кузяк, Т. Возьний, І. Воренчак, Д. Віт, І. Вобир, Г. Водмар, С. Грей, М. Томпко, І. Кляк, О. Бурик, Г. Дзьчак, Г. Кельман, Д. Гайдук, Ф. Лестер, А. Рабіновин, П. Прокоп, Ц. Блохоф, Ц. Венцик, Н. Гордон, Ів. Радик, Ф. Грімбонт, Л. Юкиав, І. Цап, В. Малацук, Анна Скочинець, Юзік Кавис, Ліліда, Юр Дорин, О. Павлик, П. Кацеребельський, І. Кордаш, І. Мудрий, В. Сарафінович, І. Кравець, Ріл. Гінда, П. Шьвайнк, Ріл. Тилька, М. Бобенчак, І. Деревельський, О. Савчак, В. Трух, І. Підсобінський, Ів. Бобенчик, М. Мороз, І. Ольшанський, Ф. Кокінський, І. Ковальчук, Ф. Ковальчук, І. Гутній, М. Маняк 40 ц. Т. Худоба, Д. Хлинський, М. Поленчин, В. Сидорак, І. Гуцуляк, Катерина Бабіка, Ріл. Фарбанець, Ф. Фарбанець, К. Богач, В. Сутар, О. Савірка, С. Шумний, Ріл. Мікель, Г. Кошаба, Д. Кацрась, С. Скочинец, А. Гамадин, М. Чубатий, І. Чубатий, І. Дацко, С. Кельман, Т. Мієик і М. Круці, решта дрібними датками. Разом $146.20.

Уряд Центрального Комітету складає сердечну подяку жертводавцям в Картерет і Вейон, що зложили таку гарну суму на Рідну Школу. Най Бог сторично заплатить і тим, котрі занялися і непожалували потрудитися і ходити від хати до хати і заключувати такий гарний цент. Таксамо складає сердечну подяку уряд Центрального Комітету всім тим, котрі кождувань в Картерет з Григорій Гайдук, Петро Бодиар, Микола Цап, Михайл Дзадик, Йосиф Попіль, Василь Ковальчук, Йосиф Лукас, Михайл Скочинец, Михайл Процюра, Михайл Кіра і всім тим, котрі брали участь в тім.

Михайл Проскура, предс.
Василь Ковальчук, секр.:
Михайл Скочинец, касіер.

ВІЛІНГ, В. ВА.

Віче в справі Негайної Допомоги.

В нашій місцевости відбулося віче дня 11. лютого 1923 в салі церковній о 1. годині по-полудни. Віче отворив Д. Чмир, який був вибраний головою комітету перед вічевого. Він поясняв ціль віча і горе нашого народу в Галичині під польсько-панським режімом а відтак після програми покликав місцевого священика о. М. Навсівщука, щоб сей пояснив обширнійше ціль наших зборів. О. М. Насвищук пояснив перебіг життя нашого народу, його гнет від своїх сусідів і його борбу за свободу під теперішнім часом. При кінці своєї бесіди зазначив, що весь уж народ під теперішну пору, борець за свободу, котру він мусить добути, бо він є на тільки культурний, що може стати на рівні з другими народами.

По тім предс. представив бесідника д. М. Хандогу, редактора „Народного Слова" в Пітсбургу, Па. Його привитали вічевики громкими оплесками. Він представив наші минувші часи в нашим рідним краю Галичині, представив той наш край, ми його лишили, а як він тепер виглядає. Пояснив, як і коли Галичина зістала проголошена яко самостійна держава, коли вона стала свобідна від Німця і Ляха.

Дальше навів як на нас напали Поляки, як хоробро боролась наша гал. українська армія з ляхом наїзником — в нуждї, горю і без замуніції. Не одному вічевикови ці слова витиснули сльози. Дальше пояснив польську браику в Сх. Галичині, як то наші хлопці спротивлялись тій браиці, як вони організувалися, щоб виступити активно против Поляка-наїзника. Представив наш гал. уряд і його діяльність на виганию. Щоб він міг провадити свою роботу голосніше, на те треба помочи фінансової, а такої йому від нікого сподіватися тільки від нас, амер. Українців.

Дальше сказав, що ми яко уродженці Сх. Галичини маємо повне право домагатися від американського правительства щоб Галичину признали за самостійну державу.

Опісля предложено резолюцію, котру одноголосно принято. Резолюція звучить:

„Ми, американські горожани української народности, зібрані на вічу 11. лютого 1923 в Вілінг, В. Ва., протестуємо проти польської військової окупації Східної Галичини, Ми просимо Вас признати незалежність Сх. Галичини).

Резолюцію висланно до президента Гардінга.

По тім начато збирати жертви на Негайну Поміч. Жертвували на Негайну Допомогу як слідує:

Прокіп Стельмах $10.00; о. М. Насвищук, Марти Петрик, Іван Гизик, Данила Стрільчий, Олекса Габак, Николай Подоза, Данила Чанір, Яким Рідень, Василь Стефанишин, Анастазія Канюк, Катерина Чайківська, Стефан Мисько, Іван Душняк, Дмитро Канюк, Николай Антонюк, Олекса Папа, Юрко Данилів, Іван Кудлик, Василь Кендзь, Василь Солончейк, Марія Мазур, Марія Горячий, Ілько Пастирак, Андрій Когут, Андрій Папа, Юрий Бачинський, Іван Ковальчик і Василь Чайківський по $1.00; Іван Писарник і Ілько Рафа по 50 цнт.; дрібними датками $4.10, — разом на лист дано $96.10.

Зложили перед вічем: Олекса Гайдук $5.00; Іван Стасько, Петро Чайківський, Михайл Мисько, Іван Яремко, Теодор Тованевич по $2.00; Григорій Спічур $1.50; Павло Кошак, Антін Чупидо, Олекса Салик, Петро Вітенько, Андрій Рафа, Андрій Бабій, Данило Подоза, Василь Малацький, Іван Писарник, Стефан Грушкевич, Михайл Зень, Мартин Петрик, Василь Когут, о. М. Насвищук, Теодор Кушо, Юрко Семків, Олекса Гуральчик, Іван Стефанишин, Стефан Гуральчик, Николай Антонюк, Кузь Трітельний, Іван Стефанишин, Стефан Гуральчик, Теодор Процюк, Василь Яськів, Юрий Бачинський, Данило Стрілецький, Николай Мулинь, Андрій Іван, і Іван Чмирил по $1.00; Юрий Русклай, Юрий Гедуч, Іван Рудніко, Василь Сеник і Юрий Аляс по 50 цнт. Разом решта датками $4.10.

Жертви з вічу і попередні.....$167.60
Вічевого розходу було 27.60

Зістало.....$140.00

Цю суму висилано до Вашінгтону до представництва З. У. Н. Республики.

На закінченне відспівано „Ще не вмерла" і „Не пора".

На останку додам від себе, що наші Українці не дуже інтересуються народною справою, коли ще нікого прибуло на вічє. Прийшли тільки ті, що дійсно відчувають кривди заподіяні на нашім безборонним населенню, там в рідній Галичині. Вони прийшли почути про кривду і гнет під польського окупацією з уст референта. Були і такі, що прийшли тільки на виводи, щоб мали що говорити в польськім клюбі і разом з Поляками посміятись з нашого діла. О, горе Вам Вілінські Українці, що вичає таких вродів між себе пускаєте.

Скажіть собі раз, що між Вами не сміє більше находитися ніякий перевертень! На такого пальцем показуйте і гоніть як ту худобу з між свого гурту! Тоді і чужі копнуть їх від себе. Ті знова, що не прийшли на вічє то певно боялись, щоб машинерія з мунішайном не потріскала. Що йому народна справа! Він воліє наробити трутинисамогонки і при ній з кумом запитись до бездями, як на вічє пійти та послухати, на що вічє скликане. Не від одного чув, що вічевики чує такі слова: „Я знаю на що вони вічє скликують, щоб доляри давати, а я не дам! Волю за того доляра „пік-ренділю" випити як їм дати на якусь Україну. Я жадної України не знаю, а як хочуть мати Україну, нехай дають тій, що на ню поідуть. Я і так до старого краю не поіду!"

От і льотіка наших спольщених, змосковщених недотепів. Забув, чого до Америки втікав, через кого мусів опускати рідне село, рідний край! Чи не через тих самих Поляків і Москалів, що і тепер не дають нашим браттям як на світі жити? Забув за ті сльози, котрі пролив, як вратувався зі своєю рідною, виїзджаючи в Америку. Тоді все обіцяв, що він буде відплачуватись своїм вороган, а що нині з ним зробилось?! Забув на все, а до того ще і глузує! Мабуть самогонка так на него діяє.

Вам, Вілінські Українці, що зрозумієте слово клич наших поневолених братів в рідним краю о поміч, складає комітет середчу подяку за Вашу широ жертву, а таксамо просить вас на будуче не забувати про патріотичне діло. Подяка для д. М. Хандоги за його щиру працю, що не погодив вами, приїхавши на вічє яко референт та за його прегарну беседу, якою розбудив нас і загрів.

Складаємо і Вам, о. Насвищук подяку за ваше патріотичне становисько! Ви потрудилися не мало, щоб наша громада не зістала позаду в дорогих грошах для народній роботі. Комітет складає щире, українське спасибі усім потрудившимся.

ЗА КОМІТЕТ:
Д. Чмир, председатель,
В. Чайківський, касіер,
М. Подоля, секретар.

НЕ ТЕРПІТЬ ВІД ревматизму, невралгії, суставних болів, болі в грудях, мускулах.
Натріть тропки
PAIN-EXPELLER
Болячі місця як доки не почуєте теплоти в шкірі — а тогдіна пожадана пільга скоро прийде. Правдивий Pain-Expeller має АНКОР торговельну марку.

СТАНОВИЩЕ В ОДЕСІ

Кореспондент Русспреся повідомляє з Одеси:

Після страшного голоду, який був в минулому році, Одеса почала з минулої осени потроху поправлятися і теперішня зима в продовольчому відношенні проходить значно менше попередньої. Можна навіть сказати що Одеса не відчуває браку в харчових продуктах, які привозять часами з дальших місцевостей, навіть з Поділя і Київщини. Ціла ріжниця між харчовим станом Одеси і, на приклад Києва, полягає в тому, що ціни в Одесі цілий час в півтора рази вищі ніж київських. Проте з певних чисел січня прийшло погіршення, яке виявилось головним чином в непомірному зрості цін. Зясовується це наближенням кінця кредитового року, який в обіщє Одесі поворот всіх торішніх злиднів. Тепер ще важко говорити про майбутній урожай. Одеський район по свої досівній площі знаходиться рівняючи в сприятливому становищі, бо німецькі колоністи напружили всі сили й роспродали ціле своє майно для того, щобзаісти поля. Але за те в дальших від Одеси повітах площі посівів незначні, через те Одеса не може рахувати на їх харчові продукти навіть в випадкові доброго урожаю. Зовнішнє життя в місті повернулось більш-менш до рямців 1921 року. В місті не видно торішніх жахливих голодних сцен. Але й тепер ціла енергія громадянина, що дойшов до злидня, витрачається на здобування кусника хліба, який здобувається з великими зусиллями й не завжди чесними шляхами. Дрібна торговля, й спекуляція, дрібне ремесло й продаж річей селянам піддержують на півголодне істнування міських мешканців. При тих економічних умовах, в яких перебуває Одеса, не може бути й мови ні про ширшу торговлю, не про промисловість. Великі заводи або зачинено, або на них повадсилу виробляють в невеликій кількости потрібні для селян річи. Виробка сільсько-господарського реманенту, навіть примітивного досі не налагоджена, не зважаючи на всі змагання большевиків; в цьому для становища сільського господарства лежить загроза. Ще менша, ніж тї, що виливають з недосіву полів, з відсутности робочої худоби і з відсутности насіння. При цих економічних умовах важко говорити про настрої населення, яке цілком захопленно боротьбою за істування в ближчий день. Рівнічої дорже живеться лише одним комуністам, але ряди їх дуже зменшились в наслідок чека, який потягнув сотки комуністів до більш продуктивних занять, як торговля торговельне посередництво і т. д; до того ще вдалася безсила забезпечити їх матеріяльно цілком добре. Мижинним на цьому грунті зростає цілком серіозне незадоволення серед матросів й червоноармейців, які попали з попереднього упривілейованого становища умови зниженого істування на урядовому пайкові. Що-торкається міської цивільної людности, а зокрема інтеліґенції, в їх настроях помітний різкий моральний і психольогічний упадок. До останнього часу всі надії совітських громадян були звернуті на Европу, звідки сподівались одержати допомогу для боротьби з болъвиками. Час дав можливість ближче стикнутись з чужоземцями, які стали бувати в Одесі досить часто, всі переконались, що Европа забиває власними справами і не має жадного інтересу до того, що діється всовітських державах. З завису з цим інтеліґенція переживає період повного зневіря.

В КОЖДИЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЦА ГАЗЕТА „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ
Пошукую свого мужа ПЕТРА ЧМИРа зі Сьвірковиці, повіт Скалат. Хто би одним зная, зволіть донести на пошизу адресу, чабо ти мужу прийде оголошення не ті обертаємо. Я прошу і жлю. Моя адреса: Zoska Cmyr, P. O. Mahanoy Plane, Pa. 53
ПОТРЕБА НА ФАРМУ українського вдовця. Вимоги: муж мусить розуміти роботу фармерську, бути в роботі дому господині. Платня 20 до 25 доляр в місяць, помешкання і харч. Зависне стале. Родина, котра хотіла би ще за зависні, мусить бути здорова і в ранах літ. Голосіться до: Svoboda, 83 Grand St., Jersey City, N. J. 54-55
ГРЕКО-КАТ. ПАРОХІЯ пошукує до кооперації. Вимоги: мусить бути тверезий, добрий співак, провадити взірцево школу і давати представлення. Голосіться до: Ihnaty Klymyshyn, 234 Avenue A, Palmerton, Pa. 54-55
КОНКУРС.
Дякочуитель ісповідний з добрим співацьким практикою, бажаючий посади Владіко тенорови голосом, учу-ючий представлення і школу, все виконував як слід. Котра парохія потребувалаби, прошу зголошення слати якнайскорше до Дякочуитель, U. R., Ste Svoboda, 83 Grand St., Jersey City, N. J. 51-55

ДОБРА НАГОДА
ПРОДАМ РЕСТАВРАЦІЯ по причині слабого здоровля. Інтерес в дуже добром положенню. Голосіться під ч. 54-7
64 JOHNES STREET,
NEWARK, N. J.

СПЕЦІЯЛЬНА ВИПРОДАЖ. ЦІНИ ЗНИЖЕНІ ДО ПОЛОВИНИ. ІМПОРТОВАНІ ГАРМОНІЇ.
Найновійші моделі, міцні пищалки, сильна музика, гарні оправи.
Ці гармонії роблені з матеріялу першої класи, передівши пищалки котрі суть з найліпшої якости та зроблені з найбільшим остороностю вправними механіками. Оправа з найкращого дереву, гарні вироби, спеціяльно сильні недовгі пищалки і найсильні міхи, обведені шкірою по рогах та шнуровими отворами для сильні кінці, обведені шкірою. Надзвичайно партії гармоній.
Гармонія № 165 в 3 ряди, 33 клюві, 12 басів. Ціна $16.50 (регулярна варість $35.00).
Гармонія № 89 в 2 ряди, 21 ключів, 8 басів. Ціна $8.95 (регулярна варість $17.60).
Гармонія № 67 в 2 ряди, 19 ключів, 4 баси. Ціна $6.75 (регулярна ціна $15.00).
Гармонія № 49 в 1 ряд, 6 ключів, 2 баси. Ціна $4.95 (регулярна ціна $8.00).
Щодайте Ваше імя і адресу та замість число і ціну гармонії, котру хочете купити в принаймні 50 цнт. на респаку, а ви гармонію заплатите при відборі. Нема жадного ризика. Повне вдоволення гарантоване або зворот грошей. Пишіть дикси:
UNION SALES COMPANY, Dept. 291,
15 S. Desplaines St., Chicago, Ill.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
DR. S. M. KAUFMAN
спеціяліст хронічних і нащих внутрішніх недуг, кашлю.
Годіни офісові від 9. до 12. і від 1 до 8 вечір.
111 E. 7th Street, New York
НОВИЙ ОФІС В ASTORIA, L. I.
Год. офісові від 9.30 до 12. в дня.
488—6th Ave., Astoria, L. I.
Telephone: Astoria 2572

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недугти мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
304—2nd AVENUE,
межи 17-ою а 18-ою улицею
NEW YORK, N. Y.
Годзіни офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 4438 Lexington

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
на жолудок, кишки, нирок, печінки, кашлю і шкірні недуги, висипання перли, ревматизм, остре нервове і хронічні недуги. Порада безплатна.
Dr. ZINS
110 E. 16 St., NEW YORK
Межи 4th Ave. a Irving Place.
Год. офісові від 9 рано до 1 дня, а вечер від 6 до 8 вечір.

НОВИСТЬ! НОВИСТЬ! НОВИСТЬ!
Першорядної якости ПЕРА ФОНТАНОВІ „Waterman's Ideal Fountain Pen" можете купити в Кингарин „Свободи". Дають гарантовану 14-карятову золоту пьоро. При наповнюванню чорнилом не потрібно уживати жадної помпки, бо ся старчать цілкого пістем каплю уміщену в собі, завтрим перо в порядку, спустити поволи каплю на долину, а чорнило наповнюється.
Ціна того пера з пересилкою $2.75.
Пишіть на адресу:
"SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.